

**Організація та проведення
підготовки резервістів в
органах військового
управління та військових
частинах Збройних Сил
України**

Військова навчально-методична публікація щодо організації та проведення підготовки резервістів в органах військового управління та військових частинах Збройних Сил України розроблена групою офіцерів Центру оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України спільно з Головним управлінням підготовки Збройних Сил України та погоджено з зацікавленими органами військового управління Збройних Сил України.

Методичні рекомендації передбачені для застосування в органах військового управління та військових частинах, як додатковий методичний матеріал з підготовки резервістів..

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПІДГОТОВКИ РЕЗЕРВІСТІВ В ОРГАНАХ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ — 2024

УДК 355.253.23

О-64

Організація та проведення підготовки резервістів в органах військового О-64 управління та військових частинах Збройних Сил України. Методичні рекомендації. — Київ: «Центр учбової літератури», 2024. — 192 с.

ISBN 978-611-01-3287-9

Військова навчально-методична публікація щодо організації та проведення підготовки резервістів в органах військового управління та військових частинах Збройних Сил України розроблена групою офіцерів Центру оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України спільно з Головним управління підготовки Збройних Сил України та погоджено з зацікавленими органами військового управління Збройних Сил України.

Методичні рекомендації передбачені для застосування в органах військового управління та військових частинах, як додатковий методичний матеріал з підготовки резервістів..

ISBN 978-611-01-3287-9

© «Центр учбової літератури», 2024.

ЗМІСТ

	ВСТУП	5
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	6
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	7
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	8
1.1	Терміни, визначення яких не розкрито в тексті Методичних рекомендацій	8
1.2	Класифікація людських мобілізаційних ресурсів	9
1.3	Відповідальність за організацію і контроль залучення резервістів на навчальні збори	10
1.4	Облік резервістів	12
2	ПІДГОТОВКА РЕЗЕРВІСТІВ	15
2.1	Основна мета підготовки резервістів	15
2.2	Планування підготовки резервістів	15
2.3	Індивідуальна підготовка резервістів	18
2.4	Підготовка у складі підрозділів	24
2.5	Звітність підготовки резервістів	27
Додатки:		
1	Особливості ведення військово-облікових документів резервістів	29
2	Індивідуальна картка обліку проходження навчальних зборів резервістом	32
3	Особливості проходження служби у військовому резерві під час особливого періоду	33
4	Повідомлення підприємствам (установам, організаціям) про терміни проведення з резервістами підготовки на навчальних зборах на рік	35
5	Порядок оповіщення резервістів для проходження підготовки	36
6	Проходження зборів військовозобов'язаними та резервістами	38
7	Свідоцтво про закінчення курсу базової загальновійськової підготовки в навчальних центрах Збройних Сил України	42
8	Свідоцтво про закінчення курсу навчання в навчальних центрах Збройних Сил України	43
9	Фінансове забезпечення резервістів та військовозобов'язаних	44
10	Журнал контролю виконання основних заходів навчального збору	46
11	Заходи завершення навчальних зборів	48
12	Відомість про підготовку резервістів	50

13	Нормативно-правова база щодо впровадження служби у військовому резерві	51
14	Обов'язки резервіста	53
15	Порядок звільнення (відрахування) резервістів від проходження навчальних зборів.	54
16	Тактична підготовка	55
17	Вогнева підготовка	68
18	Підготовка зі зв'язку	87
19	Військова топографія	90
20	Військово-медична підготовка (тактична медицина)	105
21	Вживання солдата у різноманітних умовах	163

ВСТУП

Вперше служба у військовому резерві була започаткована у Сполучених Штатах Америки. Історію американського військового резерву можна поділити на два періоди: до початку 90-х років і після. Доти американці уявляли собі службу в резерві приблизно так: раз на місяць дорослі дядьки збираються в навчальних пунктах, щоб трохи повчитись різним військовим хитрощам, і провести вікенд із друзями в незвичайній обстановці. Перелом стався 1991 року, коли резервістів призвали для участі в операції “Буря в пустелі”. Тоді було задіяно 250 тисяч осіб цієї категорії військовослужбовців. Далі були Гаїті, Єгипет, Саудівська Аравія, Йорданія, Боснія, Косово, знову Ірак, Афганістан. Наприклад, під час операції в Боснії брали участь близько 33 тисячі резервістів це більше, як за всю війну у В’єтнамі. Варто зауважити, що резервні сили США то не просто кадри, тому що за частинами закріплено їхнє штатне озброєння, яке мало відрізняється за класом від озброєння діючої армії або взагалі не має жодних відмінностей. В Америці кожного резервіста приписано до його військової частини, і в її складі він проходить перепідготовку.

Службу у військовому резерві в ЗС України впроваджено з 2006 року. В мирний час громадяни України у добровільному порядку укладають контракт з командирами військових частин (ОВУ) на проходження служби в резерві та проходять підготовку на навчальних зборах у складі штатних підрозділів під час активних практичних навчань, тренувань. З початком кризової ситуації резервісти викликаються до бойових військових частин (згідно схеми стратегічного розгортання ЗС України), з наступним їх призовом та направленням у складі своїх штатних підрозділів у райони бойового призначення (місяця виконання завдань).

До оперативного резерву в обов’язковому порядку зараховуються військовослужбовці, які звільнені з військової служби за призовом під час мобілізації, строкової служби, військової служби за контрактом, які за своїми професійно – психологічними характеристиками та віковими показниками придатні до служби у військовому резерві, в тому числі й ті, що потребують фахової підготовки в НЦ. Це дозволяє не допустити втрати для Збройних Сил України підготовлених військовослужбовців, які звільняються з військової служби та брали безпосередню участь у бойових діях, зберегти накопичений бойовий потенціал підрозділів.

Комплектування резервістами оперативного резерву ОР-1 здійснюється в першу чергу військових частин (ОВУ) бойового складу ЗС України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України.

Резервістами ОР-2 здійснюється комплектування військових частин Збройних Сил України, які формуються в особливий період (стратегічних резервів), нових формувань, військових частин (підрозділів) територіальної оборони.

В Збройних Силах України впроваджено систему щорічної підготовки резервістів в ході навчальних зборів. Особливістю навчальних зборів резервістів є те, що вони проводяться в складі військових частин та ОВУ в ході їх бойового злагодження (відновлення боєздатності), а в НЦ за окремим планом.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
ВКДП 1-00(03).01	Наказ Генерального штабу ЗС України від 26.12.2018 № 460 “Про затвердження Тимчасового порядку оформлення військових публікацій у Збройних Силах України ”
	Закон України “Про оборону України”
	Закон України “Про військовий обов'язок і військову службу”
	Указ Президента України “Про Положення про порядок проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України”
	Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження структури військового резерву людських ресурсів” від 12.11.2014 № 607 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.07.2016 № 474)
	Наказ Генерального штабу ЗС України від 24.12.2016 №487 “Про затвердження Інструкції про порядок підготовки резервістів у Збройних Силах України”
	Мобілізаційна директива Генерального штабу Збройних Сил України від 04.06.2018 № Д-321/1036/
	“Рекомендації щодо порядку проведення типового вхідного, проміжного та підсумкового контролю (комплексного іспиту, іспиту) під час базової загальновійськової та фахової (курсвої) підготовки у навчальних центрах Збройних Сил України” затвержені начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України 23.07.2018 року

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕННЯ ТА УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
1	2
АТО	Антитерористична операція
БрТН	Бригадне тактичне навчання
БСВ	Бойові стрільби взводів
БТН	Батальйонне тактичне навчання
ВА	Військова академія
ВВНЗ	Вищий військовий навчальний заклад
ВНП ВНЗ	Військовий навчальний підрозділ вищого навчального закладу
ВОС	Військово-облікова спеціальність
КШН	Командно-штабне навчання
НВЧ	Навчальні військові частин
НУОУ	Національний університет оборони України
НЦ	Навчальний центр
ОВУ	Органи військового управління
ОК	Оперативне командування
ООС	Операція об'єднаних сил
ОР-1	Оперативний резерв першої черги
ОР-2	Оперативний резерв другої черги
ППО	Протиповітряна оборона
РВіА	Ракетні війська і артилерія
РТН	Ротне тактичне навчання
ТН	Тактичне навчання
ТрО	Територіальна оборона
ЦПП	Центр підготовки підрозділів
ГШ ЗСУ	Структурні підрозділи ГШ ЗС України та інші підрозділи, які виконують його функції

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Терміни, визначення яких не розкрито в тексті Методичних рекомендацій, вживаються в таких значеннях:

Резервісти – особи, які проходять службу у військовому резерві Збройних Сил України, інших військових формувань і призначені для їх комплектування у мирний (воєнний) час та особливий період.

Військовозобов'язані – особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави.

Військовий резерв – компонент у Збройних Силах України, що складається з резервістів, які у добровільному порядку уклали контракт на проходження служби у військовому резерві або були зараховані в обов'язковому порядку до оперативного резерву в особливий період та військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку у військових комісаріатах.

Проходження служби у військовому резерві – виконання резервістами обов'язків служби, у тому числі з підготовки, відповідно до завдань, покладених на органи військового управління, з'єднання, військові частини, військові навчальні заклади, установи та організації в яких вони проходять службу у військовому резерві на відповідних посадах, згідно з вимогами законодавства та умовами контракту.

Військові частини бойового складу – органи військового управління, бойові військові частини, військові частини бойового забезпечення видів, родів військ (сил) та їх запасні роти (батареї); інші військові частини (оперативного, технічного, тилового, медичного забезпечення тощо) видів, родів військ (сил) Збройних Сил України, інших органів військового управління, структурних підрозділів Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, перелік яких визначається (уточнюється) відповідними директивами Генерального штабу Збройних Сил України;

Підготовка резервістів – комплекс заходів, які проводяться з резервістами протягом служби у військовому резерві для забезпечення їх спроможності виконувати в складі підрозділів завдання за призначенням за стандартами підготовки підрозділу. Вона поділяється на індивідуальну підготовку та підготовку в складі підрозділів.

Індивідуальна підготовка резервістів – складова частина підготовки, яка здійснюється з метою розкриття та розвитку індивідуальних спроможностей резервіста для його ефективного використання під час самостійного виконання завдань та в складі органу військового управління, військової частини (підрозділу).

Навчальні збори резервістів – форма підготовки резервістів, яка проводиться з метою відновлення набутих під час проходження військової служби індивідуальних навичок та забезпечення поступового оволодіння всіма стандартами підготовки підрозділу під час дій на посадах у складі підрозділів.

Курс фахової підготовки – здобуття або відновлення теоретичних знань, практичних навичок резервістами для забезпечення відповідного рівня підготовки за військово-обліковою спеціальністю, необхідною для виконання обов'язків за посадою згідно з контрактом.

Органи військового управління – Генеральний штаб Збройних Сил України, інші штаби, командування, управління, постійні чи тимчасово утворені органи у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, призначені для виконання функцій з управління, в межах їх компетенції, військами (силами), з'єднаннями, військовими частинами, військовими навчальними закладами, а також військові комісаріати, що забезпечують виконання законодавства з питань військового обов'язку і військової служби.

Особливий період – період, що настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій;

1.2. Класифікація людських мобілізаційних ресурсів

1.2.1. Військовий резерв людських ресурсів складається з: резервістів, які у добровільному порядку уклали контракт на проходження служби у військовому резерві або були зараховані в обов'язковому порядку до оперативного резерву в особливий період (додаток 14);

військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку у військових комісаріатах та в Центральному управлінні або регіональних органах Служби безпеки;

громадян та громадських об'єднань, які на добровільних засадах займаються діяльністю щодо підтримання обороноздатності держави.

1.2.2. Військовий резерв людських ресурсів поділяється за призначенням на: оперативний резерв; мобілізаційний людський резерв; громадський резерв.

1.2.3. Оперативний резерв за черговістю залучення поділяється на: резерв першої черги, що включає резервістів та військовозобов'язаних (переважно з досвідом участі в антитерористичній операції та у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях), призначених для доукомплектування військових частин бойового складу

Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення, Держспецтрансслужби, Держспецзв'язку (далі – Збройні Сили та інші військові формування);

резерв другої черги, що включає резервістів та військовозобов'язаних, призначених для комплектування військових частин Збройних Сил, які формуються в особливий період (стратегічних резервів), нових формувань інших військових формувань, посад командного складу та тих, що визначають боєздатність військових частин, підрозділів територіальної оборони.

1.2.4. Мобілізаційний людський резерв включає військовозобов'язаних, які призначені для комплектування військових частин, підрозділів територіальної оборони (посади, які не визначають боєздатність), а також військовозобов'язаних, які можуть бути залучені для комплектування навчальних центрів з метою поповнення некомплекту в особовому складі військових частин Збройних Сил, інших військових формувань, після відповідної підготовки (отримання відповідної військово-облікової спеціальності).

1.2.5. Громадський резерв включає громадян, які не мають вікових та фізичних обмежень щодо призову на військову службу та можуть бути залучені для комплектування Збройних Сил та інших військових формувань в особливий період.

1.3. Відповідальність за організацію і контроль залучення резервістів на навчальні збори

1.3.1. Загальна відповідальність за організацію і контроль залучення резервістів на навчальні збори покладається:

на Головне управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України щодо:

визначення обсягів підготовки та фінансування зборів з резервістами;

розробки Плану призову резервістів Збройних Сил України на навчальні збори та організації контролю за його виконанням (далі – Плану);

на Головне управління підготовки Збройних Сил України щодо:

визначення тривалості зборів з резервістами;

методичного та методологічного супроводження заходів підготовки резервістів;

організації підготовки резервістів Збройних Сил України;

на командувача Сухопутних військ – щодо організації залучення на збори для комплектування військових частин та ОВУ усіх видів і родів військ резервістів ОР-1 через військові комісаріати з усіх регіонів країни;

на командувачів військ оперативних командувань Сухопутних військ, повітряних командувань Повітряних Сил, морської піхоти та морських командувань Військово-Морських Сил, Десантно – штурмових військ, Сил

спеціальних операцій, начальників структурних підрозділів ГШ ЗС України, що комплектуються резервістами, щодо організації:

залучення резервістів підпорядкованих військових частин та ОБУ на збори;

взаємодії між військовими частинами, ОБУ та комплектуючими військовими комісаріатами стосовно проведення зборів;

здійснення прийому резервістів до військових частин та ОБУ, їх розподілу за посадами;

організації всебічного забезпечення резервістів;

проведення з резервістами заходів підготовки;

здійснення фінансових розрахунків з резервістами через підпорядковані військові частини та ОБУ тощо;

на командувачів військ оперативних командувань Сухопутних військ щодо організації:

залучення на збори для комплектування військових частин та ОБУ усіх видів і родів військ резервістів ОР-1 через підпорядковані військові комісаріати в межах відповідальності оперативного командування;

здійснення фінансових розрахунків з резервістами після проведення зборів через підпорядковані військові комісаріати.

1.3.2. Безпосередня відповідальність за організацію залучення резервістів ОР-1 на навчальні збори та їх проведення покладається:

на командирів військових частин та керівників ОБУ щодо:

оповіщення, виклику та залучення резервістів ОР-1 своєї військової частини, ОБУ;

визначення у взаємодії з військовими комісаріатами спільних заходів з поставки і прийому резервістів;

прийому резервістів на збори та розподілу їх за посадами;

підтримання правопорядку у взаємодії з Військовою службою правопорядку у ЗСУ та Національною поліцією під час прийому резервістів та військової дисципліни в ході зборів;

всебічного забезпечення резервістів у ході зборів;

проведення заходів підготовки з резервістами;

здійснення фінансових розрахунків з резервістами;

проведення урочистих заходів з резервістами по завершенню зборів;

на військових комісарів щодо:

оповіщення, виклику та доставки резервістів згідно з нарядами (до запасних рот (батареї)) або завданнями, визначеними оперативним командуванням, до визначених військових частин та у зворотному напрямку;

підтримання правопорядку під час доставки резервістів;

здійснення у взаємодії з військовими частинами спільних заходів з поставки резервістів у визначений час;

оформлення відповідних допусків до державної таємниці (на резервістів, які згідно номенклатури посад передбачають допуск до державної таємниці);

проведення фінансових розрахунків з резервістами по завершенню зборів.

1.4. Облік резервістів

У військових частинах, які комплектуються резервістами, облік резервістів і ведення військово-облікових документів здійснюється на загальних засадах і за формами, встановленими для військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, з особливостями, визначеними в додатку 1.

Військовий облік резервістів організовується та здійснюється відповідно до наказів по особовому складу, інших керівних документів.

Основними завданнями військового обліку резервістів є:

визначення кількісного та якісного складу резервістів в ОВУ та військових частинах, а також в межах територій оперативних командувань, областей, міст, районів і держави в цілому;

документальне відображення проходження служби у військовому резерві кожним резервістом;

створення, ведення та систематизація облікових даних стосовно резервістів;

забезпечення командирів (начальників) довідковими даними за резервістів, відомостями про штатну та списочну чисельність резервістів як за Збройні Сили України в цілому, так і за окремі структурні підрозділи;

систематичне вивчення ділових, моральних, психологічних та інших якостей резервістів, а також їх знань, умінь та навичок за військово-обліковими спеціальностями.

Керівництво організацією військового обліку резервістів, проходження ними зборових заходів та фахової підготовки (перепідготовки) в НЦ, ВВНЗ і контроль за цією діяльністю здійснюється:

за Збройні Сили України – Генеральним штабом Збройних Сил України через Головне управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України;

за ОВУ – управління персоналу ОВУ;

за військові частини – ОВУ;

за підрозділи військових частин – штабами військових частин.

Військовий облік резервістів поділяється на персонально-якісний, штатно-посадовий та статистичний (кількісний) і ведеться в порядку, за правилами та формами документів, передбаченими додатком 1.

Персонально-якісний облік – це вид військового обліку резервістів, який призначений для всебічного вивчення ділових, моральних та інших якостей, одержання довідкових даних, необхідних для визначення напрямку кар'єрного росту (потреба підготовки, перепідготовки), з метою подальшого використання резервістів у мирний час та в особливий період.

Персонально-якісний облік за кожного резервіста ведеться у військовій частині за місцем проходження служби у військовому резерві та районному (міському) військовому комісаріаті, де резервіст перебуває на військовому обліку. Він передбачає облік загальних відомостей (біографічні дані, стан здоров'я, результати співбесід тощо) та повинен відображати ділові, моральні,

психологічні та інші якості особистості, а також рівень їх знань, умінь та навичок за військово-обліковими спеціальностями, рівень військової, цивільної освіти, військової та спеціальної підготовки, проходження військової служби, виконання військового обов'язку в запасі, проходження служби у військовому резерві, (залучення на навчальні збори, проходження підготовки, перепідготовки, здійснення стрибків з парашутом тощо), вік, стан здоров'я, місце проживання, місце роботи та займану посаду, інші облікові дані.

Штатно-посадовий облік – це вид військового обліку резервістів, який ведеться у військових частинах, які комплектуються резервістами, за книгами штатно-посадового обліку.

Статистичний (кількісний) облік – це вид військового обліку резервістів, призначений для отримання необхідних узагальнених даних про кількісний та якісний склад резервістів за військово-обліковими спеціальностями та іншими обліковими ознаками, який ведеться у штабах військових частин, оперативних командувань, видів Збройних Сил України, органах військового управління, структурних підрозділах Генерального штабу Збройних Сил України.

За даними статистичного (кількісного) обліку планується комплектування військ (сил) резервістами, використання резервістів у мирний час та в особливий період, розробляються заходи щодо їх підготовки та накопичення.

Відповідальність за військовий облік резервістів, покладатиметься:

в ОВУ, військових частинах, що комплектуються резервістами – на начальників штабів, а там, де штатами зазначені посади не передбачені, – на командирів військових частин та керівників ОВУ;

в обласних, районних (міських) військових комісаріатах – на військових комісарів.

Посадові особи, які відповідальні за організацію та стан військового обліку резервістів, зобов'язані:

постійно мати достовірні відомості про укомплектованість, штатну та списочну чисельність особового складу, який проходить службу у військовому резерві, а також приписаний до даної військової частини, потребу проходження ними підготовки (перепідготовки) в НЦ, залучення на навчальні збори;

здійснювати контроль за своєчасністю і якістю подання установлених донесень та за станом військового обліку резервістів у підпорядкованих штабах військових частинах і військових комісаріатах.

Військовий облік резервістів ведеться посадовими особами, відповідальними за ведення обліку особового складу.

У відділенні (екіпажі, обслузі, розрахунку) резервісти обліковуються особисто командирами відділень (екіпажів, обслуг, розрахунків) у відповідності з посадовими призначеннями. Списки особового складу у цих підрозділах не складаються.

У взводі облік резервістів ведеться командиром взводу в журналі обліку бойової підготовки взводу, а при відсутності такого журналу, в робочому зошиті ведеться іменний список за довільною формою.

Командири відділень (екіпажів, обслуг, розрахунків), взводів зобов'язані особисто знати облікові дані на підлеглих їм резервістів.

Військовий облік резервістів у роті (батареї, ланці) ведеться призначеними посадовими особами під керівництвом командира роти, в книзі обліку особового складу.

Командир роти (батареї, ланки) зобов'язаний:

знати весь особовий склад резервістів підрозділу та вести його облік;

перевіряти під час проведення навчальних зборів з резервістами наявність та заповнення особистих військово-облікових документів у резервістів.

У штабі батальйону (дивізіону, ескадрильї) військовий облік резервістів ведеться:

резервістів управління батальйону (дивізіону, ескадрильї) – у книзі обліку особового складу;

усіх резервістів батальйону (дивізіону, ескадрильї) – у книзі штатно-посадового обліку особового складу.

Начальник штабу батальйону (дивізіону, ескадрильї) зобов'язаний:

мати об'єктивні дані про чисельність резервістів за штатом воєнного часу та за списком, кількість відсутніх (із зазначенням причин) за роту (батарею, ланку) та в цілому за батальйон (дивізіон, ескадрилью);

під час проведення перевірок військового обліку у підрозділах перевіряти стан військового обліку резервістів.

Військовий облік резервістів у батальйоні (дивізіоні, ескадрильї) веде службова особа, яка призначена командиром батальйону (дивізіону, ескадрильї) під безпосереднім керівництвом начальника штабу батальйону (дивізіону, ескадрильї).

Військовий облік резервістів у штабі військової частини та ОВУ ведеться в таких облікових документах:

книзі штатно-посадового обліку особового складу;

книзі алфавітного обліку особового складу;

особовій справі резервістів;

обліково-послужній картці;

індивідуальній картці обліку проходження навчальних зборів резервістом (додаток 2).

Начальник штабу військової частини (ОВУ) зобов'язаний:

мати об'єктивні дані про чисельність резервістів військової частини за штатом воєнного часу та за списком, кількість відсутніх (із зазначенням причин) за роту (батарею, ланку) та за військовою частиною;

доповідати командирі військової частини та до вищого штабу відомості про наявність і розподіл резервістів у терміни та за формами донесень, встановлених Генеральним штабом Збройних Сил України;

під час проведення перевірок військового обліку в підрозділах військової частини перевіряти стан військового обліку резервістів.

Військовий облік резервістів у військовій частині веде посадова особа структурного підрозділу по роботі з особовим складом, при відсутності зазначеного підрозділу, ведення обліку покладається на одного з офіцерів штабу або іншу посадову особу, призначену наказом командира військової частини, під безпосереднім керівництвом начальника штабу військової частини.

Військовий облік резервістів в ОБУ ведеться управлінням персоналу даного ОБУ.

2. ПІДГОТОВКА РЕЗЕРВІСТІВ

2.1 Основна мета підготовки резервістів

Підготовка резервістів здійснюється в ході трьох видів зборів:

перший – навчальні збори в складі військових частин та органів військового управління;

другий – навчальні збори при навчальних центрах, ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з підготовки на кваліфіковані спеціальності;

третій – перевірочні збори.

При цьому, призов резервістів ОР-1 на навчальні збори в складі кожної конкретно взятої військової частини буде проводитись раз на 2 роки, окрім необхідності доукомплектування їх у разі виникнення загроз (під час проведення масштабних стратегічних командно-штабних навчань). Для частин, які не залучаються до зборових заходів протягом року, накопичення спеціалістів екіпажів (розрахунків) здійснюється шляхом проведення навчальних зборів з підготовки на кваліфіковані спеціальності у навчальних центрах (ВВНЗ (ВНП ВНЗ)) з подальшим їх призначенням до цих бригад та залученням на навчальні збори в складі штатних підрозділів протягом наступного року.

Перевірочні збори проводяться в складі визначених військових частин з метою набуття практичного досвіду доукомплектування до штатів воєнного часу, організації взаємодії з військовими комісаріатами з питань оповіщення, призову та поставки резервістів та військовозобов'язаних.

Основною метою підготовки резервістів є:

забезпечення їх спроможності виконувати завдання за призначенням на посадах відповідно до військово-облікової спеціальності;

підготовка і накопичення військовонавчених ресурсів, необхідних для укомплектування Збройних Сил України в мирний (воєнний) час та особливий період.

Порядок звільнення (відрахування) резервістів від проходження навчальних зборів наведено в додатку 15.

Особливості проходження служби у військовому резерві під час особливого періоду наведено в додатку 3.

2.2. Планування підготовки резервістів

Планування підготовки резервістів проводиться та здійснюється:

Головним управлінням персоналу Генерального штабу Збройних Сил України, яке:

щорічно до 15 грудня визначає загальну тривалість зборів резервістів на наступний рік, обсяги фінансових витрат на їх підготовку та доводить зазначені

розрахунки до оперативних командувань Сухопутних військ, повітряних командувань Повітряних Сил, морської піхоти та морських командувань Військово-Морських Сил, Десантно – штурмових військ, Сил спеціальних операцій, начальників структурних підрозділів ГШ ЗС України, розробляє та затверджує План призову резервістів Збройних Сил України на навчальні збори та організації контролю за його виконанням (далі – Плану);

розроблений Головним управлінням персоналу Генерального штабу Збройних Сил України План повинен відображати за розділами кількість резервістів, з якими заплановано проведення навчальних зборів, терміни та місце проведення зборів за місяцями, відповідальність за проведення зборів, обсяг фінансового забезпечення. План погоджується із зацікавленими структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил України;

у п'ятиденний термін доводить до командувань видів Збройних Сил України, Десантно – штурмових військ, Сил спеціальних операцій, структурних підрозділів ГШ ЗС України, які мають підпорядковані військові частини (ОВУ), витяги із затвердженого начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України Плану та директиву про уточнення порядку комплектування та підготовки резервістів у Збройних Силах України на наступний рік;

у разі зміни обсягу асигнувань на оборону коригує План та в п'ятиденний термін доводить зміни до структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил України та органів військового управління, які виконують його функції, командувань видів Збройних Сил України, Десантно-штурмових військ, Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, управлінь оперативних, повітряних, морських командувань та командування морської піхоти;

командуваннями видів Збройних Сил України, Десантно – штурмових військ, Сил спеціальних операцій, структурними підрозділами ГШ ЗС України, які мають підпорядковані військові частини (ОВУ), та:

після отримання вихідних даних щодо загальної тривалості зборів резервістів на наступний рік у двотижневий термін доводять до підпорядкованих військових частин загальну тривалість зборів резервістів на наступний рік, отримують від них пропозиції про визначені терміни підготовки і надають до Головного управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України узагальнені дані;

визначають, яку кількість резервістів, за якими військово-обліковими спеціальностями та посадами, в яких військових частинах, навчальних центрах, ВВНЗ та з яким строком провести навчальні збори (підготовку, перепідготовку), узагальнені заявки до 1 грудня надають до Головного управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України;

отримують з Головного управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України витяги із затвердженого начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України Плану призову резервістів на навчальні збори та директиву про уточнення порядку комплектування та підготовки резервістів у Збройних Силах України на

наступний рік та у п'ятиденний термін доводять їх до підпорядкованих військових частин, здійснюють контроль за їх виконанням.

Командири військових частин (ОВУ) зобов'язані:

визначити потребу щодо необхідності призову резервістів на навчальні збори (фаховій підготовці), після отримання вихідних даних надати пропозиції щодо призову резервістів на навчальні збори та проходження ними підготовки при НЦ, ВВНЗ до відповідних командувань (ОВУ), які в свою чергу надають узагальнені дані до Головного управління персоналу Генерального штабу ЗС України;

після отримання витягів з Планів призову резервістів на навчальні збори повідомити резервісту та його роботодавцю письмово протягом 5 діб графік проходження навчальних зборів (далі – графік) (додаток 4);

не пізніше ніж за два місяці до початку зборів подати до відповідних органів забезпечення заявки на озброєння, боєприпаси, техніку та військове майно, яких не вистачає для всебічного забезпечення підготовки резервістів;

організувати отримання озброєння, техніки, засобів технічного обслуговування та ремонту, їх підготовку, виділити експлуатаційні матеріали та військове майно, які необхідні для проведення занять із резервістами;

завчасно підготувати ОВТ та НМТБ для проведення занять, місця прийому їжі, побуту та відпочинку;

організувати планування та контролюють проведення занять з резервістами.

Безпосереднє планування підготовки резервістів у військовій частині (ОВУ) здійснює штаб військової частини (ОВУ) в загальній системі планування підготовки на підставі наказу командира військової частини (ОВУ) про організацію підготовки на навчальний рік.

Під час планування підготовки резервістів у складі підрозділів, у яких вони проходять службу у військовому резерві, у військовій частині розробляється План підготовки резервістів як окремий розділ Плану підготовки військової частини, в якому повинно бути визначено для кожного підрозділу військової частини 2 – 3 заходи підготовки протягом року із обов'язковим включенням їх до активних заходів підготовки протягом інтенсивного (підтримуючого) періоду підготовки (у мирний час), у ході відновлення боєздатності (в особливий період).

Кількість навчальних зборів протягом року, дати проведення, стандарти підготовки резервістів, з урахуванням стандартів підготовки штатного підрозділу, визначає командир військової частини під час планування підготовки на наступний навчальний рік, враховуючи можливість вибору резервістом термінів його участі у навчальних зборах.

Для резервістів, які з поважних причин не виконали програми підготовки, передбаченої плановими термінами, командир військової частини може визначити терміни додаткових зборів за погодженням із вищим штабом. Для цього вносяться відповідні зміни до плану підготовки резервістів на поточний рік.

Командування видів Збройних Сил України, Десантно-штурмових військ, Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, структурні підрозділи Генерального штабу Збройних Сил України, які мають підпорядковані військові частини та ОВУ, здійснюють розробку Програм підготовки резервістів для підпорядкованих військових частин, у яких планується здійснювати підготовку резервістів за відповідними військово-обліковими спеціальностями.

Програми підготовки резервістів сержантського та солдатського складу в навчальних центрах, навчальних батальйонах загальновійськових полігонів, Центрах підготовки підрозділів затверджуються начальниками відповідних ОВУ. Програми фахової підготовки резервістів офіцерського складу тактичної, оперативно-тактичної і оперативно-стратегічної ланок розробляються (уточнюються) вищими військовими навчальними закладами, погоджуються з відповідними структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил України.

Всі Програми повинні бути затверджені до початку нового навчального року. Копії (другі примірники) Програм підготовки резервістів направляються до Головного управління підготовки ЗС України.

Методичне супроводження підготовки резервістів при військових частинах, навчальних батальйонах загальновійськових полігонів, центрах підготовки підрозділів, навчальних центрах та ВВНЗ здійснюється Головним управлінням підготовки Збройних Сил України.

Організація та порядок оповіщення резервістів для проходження підготовки у військових частинах здійснюється відповідно додатку 5.

Командири військових частин (звп, ЦПП, НЦ, ВВНЗ) мають право, ураховуючи рівень підготовки резервістів (наявність бойового досвіду), змінювати окремі теми, визначати оптимальні форми і методи навчання.

Особливості проходження зборів резервістами та військовозобов'язаними наведено в додатку 6.

2.3. Індивідуальна підготовка резервістів

2.3.1 Індивідуальна підготовка з резервістами проводиться за відповідними програмами підготовки, які розробляються (уточнюються) командуваннями видів Збройних Сил України, Десантно – штурмових військ, Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, структурними підрозділами ГШ ЗС України та МО України, які мають підпорядковані військові частини (ОВУ):

2.3.1.1. Для тих, хто протягом трьох років не залучався до навчальних зборів:

а) для офіцерського складу:
тактичного рівня – на курсах підготовки та підвищення кваліфікації при вищих військових навчальних закладах (військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів);

[Перейти на сайт →](#)